

› www.rsyd.dk

Region Syddanmarks

Politik for LGBTQ+ personers møde med sundhedsvæsenet

Region Syddanmark

Indhold

3 Indledning

Baggrund

Politik

4 Handleplan

5 Kommunikation

Skriftlig kommunikation

Det gode møde

Symboler på åbenhed og rummelighed

6 Organisering og ledelse

Ledelsesfokus

Kompetenceudvikling

7 Tilgængelighed

Videreudvikling af klinikker for seksuel sundhed

Gradvis omstilling til kønsneutrale og inkluderende fysiske rammer

8 Samarbejde med civilsamfundet

Temamøde med LGBTQ+ organisationer

Samarbejde med LGBTQ+ organisationer

9 Kildehenvisning

Indledning

Sundhedsvæsenet i Region Syddanmark er for alle. Vi bestræber os på at sikre nærhed, sammenhæng og lighed i sundhed og samme gode behandling til alle borgere og patienter uanset alder, køn, seksualitet, kønsidentitet, etnicitet mv.

Baggrund

Undersøgelser fra blandt andre Sundhedsstyrelsen, Statens Serum Institut og Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd viser, at LGBTQ+ personer generelt trives dårligere end den øvrige del af befolkningen. LGBTQ+ personer har særligt en øget forekomst af stress (herunder minoritetsstress), psykiske problemer, selvmordstanker og visse somatiske sygdomme.

Hver femte dansker har ifølge undersøgelsen Projekt SEXUS homofobiske holdninger og mener, at LGBTQ+ personer lever på en moralsk forkert måde. Desværre viser undersøgelser også, at LGBTQ+ personer ikke i alle tilfælde oplever at blive mødt med respekt og værdighed i sundhedsvæsenet. Dette får flere LGBTQ+ personer til at undgå at tage kontakt til sundhedsvæsenet i det hele taget, hvilket er med til at øge uligheden i sundhed yderligere.

Politik

Vi vil med denne politik sikre, at LGBTQ+ personer, ligesom alle andre borgere, bliver mødt med værdighed og respekt og med forståelse for deres potentielt sårbare situation i mødet med sundhedsvæsenet.

Den ulighed, som LGBTQ+ personer oplever i mental og fysisk sundhed, må ikke være en barriere for, at de får den bedste og den nødvendige behandling i Region Syddanmark, og vi ønsker at arbejde aktivt for at fremme lighed i sundhed for alle borgere.

Med denne politik vil vi således bidrage til, at Region Syddanmark har et sundhedsvæsen, hvor alle borgere og patienter har lige muligheder for sundhed og trivsel, og hvor alle føler sig trygge i mødet med vores sundhedsvæsen.

Det vil vi sikre ved at:

- Være et inkluderende sundhedsvæsen, hvor der er plads til alle.
- Arbejde for at skabe mere lighed i og lige udbytte af sundhed og trivsel.
- Møde alle borgere og patienter fordomsfrit og i øjenhøjde.
- Skabe rammerne for, at alle kan føle sig trygge i mødet med sundhedsvæsenet.

Politikken og handleplanen er blevet til med afsæt i et indledende dialogmøde i sommeren 2025, hvor regionen mødtes med en række LGBTQ+ organisationer, samt på baggrund af tilgængelig viden på området fra en række faglige myndigheder og institutioner.

HVAD BETYDER LGBTQ+?

LGBTQ+ er en paraplybetegnelse for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transkønnede og queer-personer. Det afsluttende + signalerer, at der er tale om en mangfoldig gruppe, og at en hel del falder imellem de kategorier, vi normalt bruger. Fælles for målgruppen er, at personer er ikke-heteroseksuelle og/eller ikke-cis-kønnede, dvs. at de ikke identificerer sig med det køn, de blev tildelt ved fødslen.

Kilde: Patienthåndbogen

HVAD ER MINORITETSSTRESS?

En af årsagerne til, at LGBTQ+ personer generelt har en dårligere mental trivsel, er, at de oftere bliver ramt af minoritetsstress. Minoritetsstress kan opstå, når en person udsættes for eksempelvis eksklusion, diskrimination eller chikane, eller hvis personen har en følelse af at være anderledes, forkert eller skulle forklare for eksempel sin kønsidentitet eller seksualitet unødigt og ofte.

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Handleplan

For at lykkes med politikken for LGBTQ+ personers møde med sundhedsvæsenet er der udarbejdet en handleplan, som beskriver de konkrete initiativer, der skal understøtte politikken ambitioner. De skitserede initiativer er ikke udtømmende for regionens arbejde på området, men skal ses som et naturligt supplement til meget af det, vi allerede gør for at sikre øget lighed i sundhed.

Politikken og handleplanen bliver til i en tid, hvor vi står over for at skulle implementere en sundhedsreform, som giver anledning til nye måder at gøre tingene på og nye samarbejder på tværs af region, kommuner og almen praksis. Der sker meget på sundhedsområdet i de kommende år, og handleplanen skal ses som et dynamisk dokument, hvor der er mulighed for løbende at supplere med yderligere initiativer.

Handleplanen rummer fire overordnede temaer, hvor der under hvert tema er skitseret to-tre initiativer. Disse skal være med til at sikre, at vi når i mål med politikken ambitioner. For at understøtte dette yderligere, vil der blive udarbejdet en plan for implementering.

DE FIRE TEMAER ER

- Kommunikation
- Organisering og ledelse
- Tilgængelighed
- Samarbejde med civilsamfundet

Fordi handleplanen er dynamisk, lægges der op til, at den genbesøges hvert andet år, hvor der er mulighed for at supplere med yderligere initiativer, såfremt det vurderes relevant.

TEMA 1

Kommunikation

Initiativer

Skriftlig kommunikation

Det gode møde

Symboler på åbenhed og rummelighed

TEMA 2

Organisering og ledelse

Initiativer

Ledelsesfokus

Kompetenceudvikling

TEMA 3

Tilgængelighed

Initiativer

Videreudvikling af klinikker for seksuel sundhed

Gradvis omstilling til kønsneutrale og inkluderende fysiske rammer

TEMA 4

Samarbejde med civilsamfundet

Initiativer

Temamøde med LGBTQ+ organisationer

Samarbejde med LGBTQ+ organisationer

Kommunikation

Det gode møde med sundhedsvæsenet starter allerede ved den første kontakt. Det kan være brevet i e-Boks eller den første samtale med lægen eller sygeplejersken. Gennem respektfuld og tillidsskabende kommunikation sikrer vi øget lighed i sundhed, hvor alle borgere og patienter oplever, at de kan være den, de er. Og gennem opmærksomhed på hvilke ord, der bruges, samt ved at være åbne og nysgerrige, understøtter sundhedspersonalet således et godt møde med sundhedsvæsenet.

Skriftlig kommunikation

Vi vil fortsat arbejde hen imod, at regionens skriftlige kommunikation til borgere, patienter og pårørende er formuleret i et neutralt og inkluderende sprog, ligesom vi vil have fokus på at sikre mangfoldighed i vores brug af billeder og grafik i regionens kommunikationsmateriale.

Ansvarlig: Koncern Kommunikation og sygehusenes kommunikationsafdelinger

Det gode møde

For at understøtte det gode møde med sundhedsvæsenet vil vi udarbejde en guide til vores sundhedsansatte med forslag til, hvordan en tillidsfuld relation kan etableres, blandt andet via inkluderende sprogbrug og ved at spørge i stedet for at antage.

Ansvarlig: Regionssekretariat og jura / Koncern Kommunikation / Koncern HR

Symboler på åbenhed og rummelighed

Vi vil give vores sundhedsansatte mulighed for at signalere, at vi møder alle borgere og patienter positivt og imødekommende. Det kan blandt andet være via diskrete symboler som at have flyers eller andet informationsmateriale fra udvalgte LGBTQ+ organisationer liggende i venteværelset eller at have en kuglepen med et regnbueflag på skrivebordet.

Ansvarlig: Regionssekretariat og jura

Gennem respektfuld og tillidsskabende kommunikation sikrer vi øget lighed i sundhed, hvor alle borgere og patienter oplever, at de kan være den, de er.

Organisering og ledelse

For at sikre et ensartet tilbud på tværs af regionen er det en ledelsesopgave at sikre, at alle medarbejdere møder alle borgere og patienter lige gennem et respektfuldt og tillidsskabende sprog og med forståelse for den enkeltes situation. Det må ikke være den enkelte medarbejders ansvar alene, da dette potentielt skaber en grad af tilfældighed i, hvordan patienter oplever mødet med sundhedsvæsenet.

Ledelsesfokus

Regionens ledere skal kende til LGBTQ+ personers sundhedsudfordringer og sikre udbredelse af viden på området blandt relevant sundhedspersonale. Dette er med til at fremme et trygt møde med sundhedsvæsenet i regionen.

Vores afdelingsledelser vil aktivt understøtte arbejdet med at møde alle ligeværdigt og vurderer løbene, om der i deres afdelinger er den nødvendige viden til at sikre lige adgang til sundhed uanset seksuel orientering eller kønsidentitet. Hvis der ikke er den nødvendige viden, er ledelsen forpligtet til at handle derpå.

Ansvarlig: Sygehusene

Kompetenceudvikling

Vi vil udarbejde fælles materialer og værktøjer, som eksempelvis et e-læringsforløb, så ledelsen har gode forudsætninger for at øge vidensniveauet og kompetencerne hos dem selv og deres medarbejdere om LGBTQ+ personers sundhed og trivsel.

Ansvarlig: Koncern HR

Alle medarbejdere
møder alle borgere og
patienter lige gennem
et respektfuldt og tillids-
skabende sprog og
med forståelse for den
enkeltes situation.

Tilgængelighed

Let tilgængelighed til sundhedstilbud er en vej til at sikre øget geografisk lighed i sundhed. Der lægges op til, at sundhedsrådene kan indgå i dialog med kommunerne om videreudvikling af de nuværende klinikker for seksuel sundhed, herunder hvordan klinikkerne også kan adressere de behov, LGBTQ+ personer har. Sundhedsrådene kan herudover efter behov gå i dialog med relevante organisationer og foreninger på området.

Herudover kan det undersøges, hvordan de fysiske rammer i sundhedsvæsenet opleves inkluderende for alle borgere og patienter.

Videreudvikling af klinikker for seksuel sundhed

I Region Syddanmark samarbejder vi med flere kommuner om klinikker for seksuel sundhed, som finansieres i fællesskab af kommunerne og regionen. Klinikkerne er etableret med det formål at rådgive og vejlede unge under 30 år om seksualitet og kropsforståelse samt tilbyde prævention og test for kønssygdomme - alt sammen i anonyme rammer. Der lægges op til, at sundhedsrådene indgår i dialog med kommunerne om videreudvikling af klinikkerne, herunder hvordan de kan imødekomme de særlige behov, LGBTQ+ personer har.

Videreudviklingen af tilbuddet ligger i forlængelse af Regionsrådets plan for arbejdet med seksuel sundhed, hvor det understreges, at der skal arbejdes for mere ensartede løsninger, der samtidig sikrer en bred geografisk dækning. I dialogen i sundhedsrådene kan der derfor være særligt fokus på geografisk tilgængelighed for klinikkerne for seksuel sundhed, ligesom der kan arbejdes videre med digitale løsninger, som kan styrke anonym rådgivning og vejledning til LGBTQ+ personer.

Ansvarlig: De fire sundhedsråd

Gradvis omstilling til kønsneutrale og inkluderende fysiske rammer

Vi vil i forbindelse med nybygninger, ombygninger og renoveringer af regionale toiletter, badefaciliteter, omklædningsrum og andre kønsopdelte områder og rum for patienter vurdere, om og hvordan der kan etableres kønsneutrale faciliteter, der tager højde for forskellige kønsidentiteter. Indsatsen er en gradvis omstilling mod et mere inkluderende og tilgængeligt sundhedsvæsen for LGBTQ+ personer og gennemføres i sammenhæng med nybygninger, ombygninger og renoveringer. Ved vurderet behov har den enkelte enhed dog mulighed for at ændre på eksempelvis skiltning på toiletter i bygninger, der ikke er planlagt til ombygning.

Ansvarlig: Bygningsafdelingen

Samarbejde med civilsamfundet

Fremtidens sundhedsvæsen kalder generelt på et øget samarbejde med civilsamfundet. På LGBTQ+ området findes en række organisationer og foreninger, der har kompetencerne til at understøtte, at vi har et inkluderende sundhedsvæsen i Region Syddanmark. Gennem samarbejde med udvalgte organisationer har sygehusenhederne mulighed for at sikre et vedvarende fokus på området, for eksempel gennem oplæg for sygehusenhedernes afdelinger eller samarbejde om informationsmateriale til medarbejderne.

I Region Syddanmark har vi allerede gode erfaringer med at samarbejde med frivillige, foreninger og organisationer. På regionens sygehuse, i psykiatrien og på de sociale centre bidrager en række frivillige kræfter med at skabe meningsfulde aktiviteter, fællesskaber og støtte for patienter og pårørende i sårbare situationer. Derfor er det naturligt, at vi også samarbejder med relevante organisationer på LGBTQ+ området for at sikre mere lighed i sundhed.

Temamøde med LGBTQ+ organisationer

Vi vil tage initiativ til at afholde et temamøde hvert andet år, hvor regionen inviterer LGBTQ+ organisationer til en dag med dialog og vidensudveksling. Med et tilbagevendende møde sammen med organisationer på LGBTQ+ området sikrer vi et vedholdende fokus og løbende inddragelse. Her kan ny viden på området inddrages og erfaringer fra initiativerne i denne handlingsplan deles.

Ansvarlig: Psykiatri- og tværsektoriel koordination / Regionssekretariat og jura

Samarbejde med LGBTQ+ organisationer

Vi vil samarbejde med udvalgte LGBTQ+ organisationer om at sætte fokus på LGBTQ+ personer som målgruppe. Organisationerne kan bidrage med personlige erfaringer og brugerperspektivet, der kan bringes i spil på sygehusene og støtte relevante medarbejdere i det daglige møde med patienterne.

Ansvarlig: Regionssekretariat og jura i samarbejde de fire sygehuse / Koncern HR

Kildehenvisning

Politikkens indledende afsnit om LGBTQ+ personers mentale og fysiske sundhedstilstand trækker på undersøgelser fra følgende publikationer:

Danske LGBT-personers møde med almen praksis - udfordringer og muligheder, Sundhedsstyrelsen og Aalborg Universitet, 2019

Sex i Danmark - Nøgletal fra Projekt SEXUS 2017-2018, Statens Serum Institut og Aalborg Universitet, 2019

Kortlægning af homo- og biseksuelles samt transpersoners levevilkår og samfundsdeltagelse, VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, 2022

LGBT-barometer: Mental sundhed, Institut for Menneskerettigheder, www.menneskeret.dk

For forklaring af paraplybetegnelsen LGBTQ+:

Hvad er LGBT?, Patienthåndbogen, www.sundhed.dk, 2022

For forklaring af begrebet minoritetsstress:

LGBT+-personer, Sundhedsstyrelsen, www.sst.dk, 2023

Region Syddanmark
Damhaven 12 . 7100 Vejle
Tlf. 7663 1000

› www.rsyd.dk

19287 Grafisk Service, Region Syddanmark - 11.2025